

**Voimakehän mahdollisuudet –
vahvuusperustainen
menetelmä tehostetussa
henkilökohtaisessa
oppilaanohjauksessa (TEHO)**

Meri Hirvonen 16.1.2026

Tämän webinaarin sisältöjä:

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus perusopetuksessa

Tuloksia tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta koskevasta tutkimuksesta

VOIMAKEHÄ®-ohjausmenetelmä tehostetussa ohjauksessa

Oppilaanohjauksen tehtävät

**Oppilaan
kasvun
tukeminen**

**Oppimisen
ohjaaminen**

**Urasuunnittelu ja
jatko-opintoihin
liittyvä ohjaus**

Hyvän ohjauksen kriteerit

Opetushallituksen laatima ohjeistus suositus ja työkalu, joka on laadittu ohjauksen laadun tukemiseen, kehittämiseen ja varmistamiseen perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa.

Hyvä ohjaus

“Hyvä ohjaus kuuluu kaikille oppijoille, ja ohjausta toteutetaan koulu- ja oppilaitosyhteisöissä työskentelevien yhteistyönä.”

OHJAUS HUOMIOI
OPPIJAN
KOKONAIS-
TILANTEEN

OHJAUS ON
OPPIJA-
LÄHTÖISTÄ JA
VUORO-
VAIKUTTEISTA

OHJAUS ON
SAAVUTETTAVAA
JA
MONIKANAVAISTA

OHJAUS ON
MONIALAISTA
YHTEISTYÖTÄ

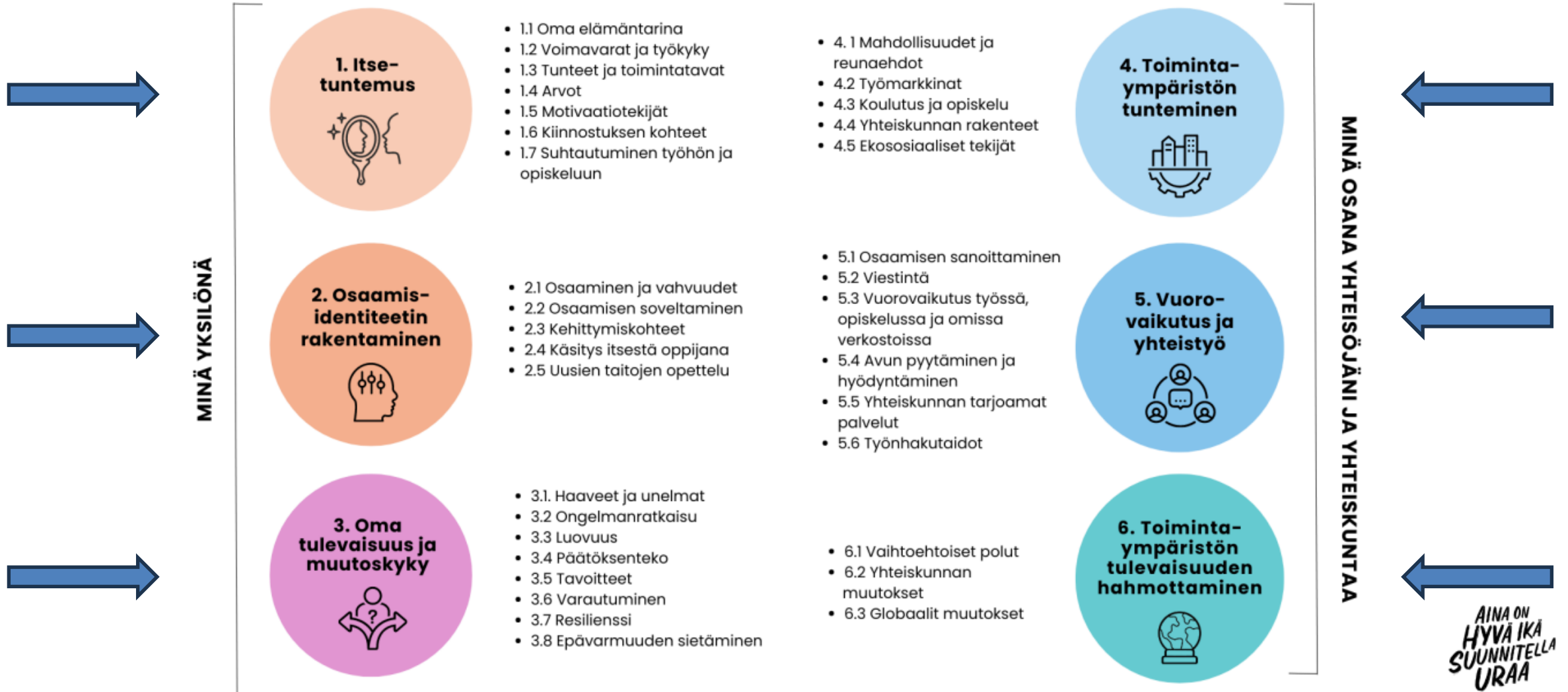
OHJAUS ON
YHDENVERTAISTA,
TASA-ARVOISTA JA
EETTISESTI
KESTÄVÄÄ

OHJAUS TUKEE
SIIRTYMÄVAIHEEN
YHTEISTYÖTÄ

OHJAUS TUKEE
URASUUNNITTELU-
TAITOJA

OHJAUS
EDISTÄÄ
VAIKUTTAVAA
TYÖELÄMÄ-
YHTEISTYÖTÄ

Kansallinen urasuunnittelutaitojen viitekehys: Urasuunnittelutaidot ja osa-alueet

Oikeus oppilaanohjaukseen

Oppivelvollisen oikeus oppilaanohjaukseen todetaan oppivelvollisuuslain (1214/2020) 11 pykälässä: ”oppivelvollisella on oikeus saada riittävästi **oppilaanohjausta tai opinto-ohjausta sekä muuta ohjausta** 10 §:ssä säädettyjen hakeutumisvelvoitteidensa täyttämiseksi”.

Perusopetuslain (628/1998, 11a §) mukaan ”sellaisella perusopetuksen oppimäärää suorittavalla oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista oppilaanohjausta (tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus)”. Opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan sitä tarvitseville oppilaille peruskoulun päättövaiheessa eli vuosiluokilla 8.–9. Tehostettu henkilökohtainen ohjaus voi olla muodoltaan henkilökohtaista ohjausta tai muuta ohjausta ja se sisältää aina henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman laatimisen. (Perusopetuslaki 628/1998, 11 a §).

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta (TEHO) on toteutettu Suomen peruskouluissa jo pitkään (Kekäläinen, 2023, 5), mutta varsinaisesti määräys oppilaan oikeudesta saada tarpeidensa ja opetussuunnitelman mukaista oppilaanohjausta kirjattiin perusopetuslakiin oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä (Niemi, 2022, 5). Taustalla oli havainto siitä, että yli 15% ikäluokasta jäi vakiintuneesti ilman toisen asteen tutkintoa (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2018, s. 17). Tämän ongelman ratkaisemiseksi säädettiin 1.8.2021 voimaan tullut uusi oppivelvollisuuslaki (1214/2020).

Miten arvioidaan tehostetun ohjauksen tarve?

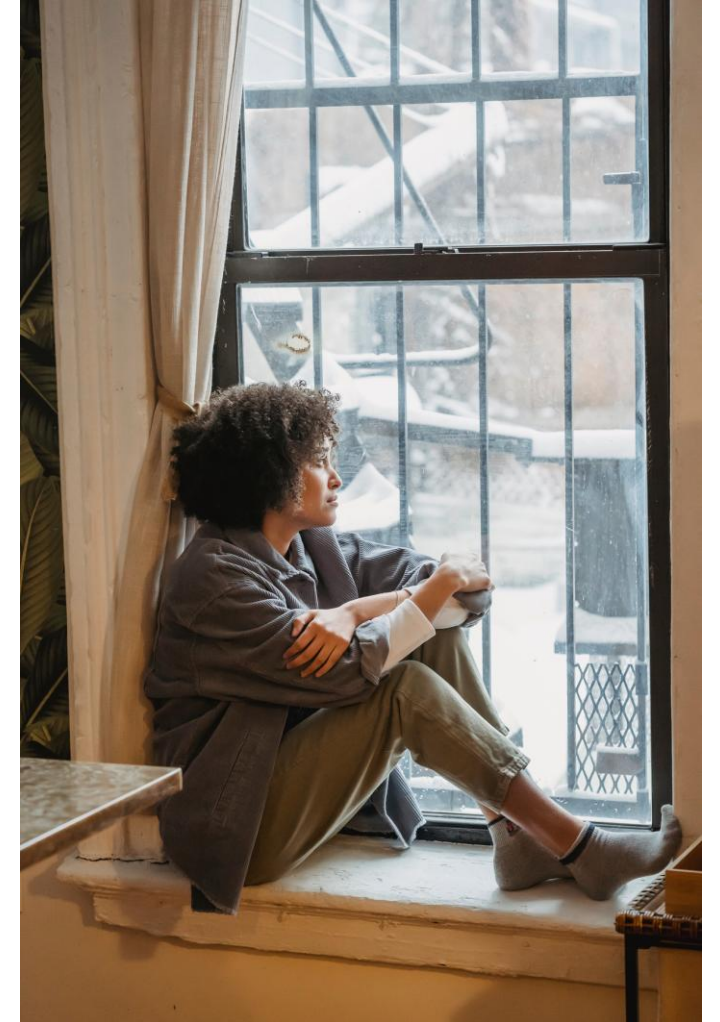
Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen moniammatillinen arviointi on tarpeen, koska eniten ohjausta tarvitsevat eivät välttämättä hakeudu ohjaukseen itse.

Oppilaanohjaajan tulisi tukeutua koulun moniammatilliseen verkostoon, luokanvalvojiin, aineenopettajiin ja oppilashuollon toimijoihin, kun hän kartoittaa oppilaita, jotka mahdollisesti tarvitsevat tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta.

Oppilaanohjaaja arvioi ensisijaisesti oppilaanohjauksen tehostamisen tarpeen (Opetushallitus 2021).

Kuka voi tarvita tehostettua ohjausta?

- nuori, jolla on tai hänelle ollaan laatimassa oppimissuunnitelma tai HOJKS
- nuori, jonka äidinkieli on muu kuin oppilaitoksen opetuskieli
- nuori on joutunut kiusaamisen kohteeksi
- nuorella ei ole kavereita
- nuoren kotitilanne on epävaka
- nuoren huoltaja ei hoida valvontavastuuta, tai hän puuttuu nuoren koulunkäyntiin liian paljon
- nuorella on sairaus tai vamma, joka on huomioitu ohjaustyössä
- nuorella on paljon epämääräisiä poissaoloja
- nuori vaikuttaa uupuneelta
- nuori ei ole motivoitunut opintoihinsa
- nuori häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä
- nuorella on joku oppimisen ongelma, vaikka hän ei saa tehostettua tai erityistä tukea
- nuoren sosiaalisessa toimintakyvyssä on puutteita
- nuori on joutunut lukuisten kurinpitoimien kohteeksi
- nuoren kyvyssä selviytyä vastoinkäymisistä on puutteita
- nuori toimii epäjohdonmukaisesti, tai hänellä on vaikeuksia syy-seuraussuhteen hahmottamisessa
- nuori on epävarma tai perfektionisti

Lähde: Niemi, P. 2022

Mitä tehostettu ohjaus voi olla?

- Henkilökohtaista ohjausta
- Ryhmäohjausta
- Opiskelutaitojen ohjaamista
- Tutustumiskäyntejä toisen asteen oppilaitoksiin
- Ylimääräisiä TET-jaksoja
 - TehoTET
 - Työelämäpainotteinen opetus (Teppo)

TEHOSTA VOIMAA -väitöstutkimukseni

Lapin yliopistoon

Tutkimuskysymys: Miten voidaan eri tavoin tukea oppilaan psykologisen pääoman ja oppimisessa voimaantumisen kehittymistä tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa?

OSATUTKIMUS I

Kohderyhmä:
oppilaanohjaajat
(N=17)

Tutkimusmenetelmä:
Laadullinen
sisällönanalyysi

OSATUTKIMUS II

Kohderyhmä: oppilaanohjaajat
(N=17+13)

Tutkimusmenetelmä:
Fenomenografinen analyysi

OSATUTKIMUS III

Kohderyhmä:
perusopetuksen oppilaat
(aineistonkeruu kesken)

Tutkimusmenetelmä:
Tilastolliset analyysit

Psykologinen pääoma

Toiveikkaus

Pyrin saavuttamaan päämääräni tarvittaessa vaihtoehtoisten reittien kautta.

Itseluottamus

Luotan siihen, että selviän vaativistakin tehtävistä.

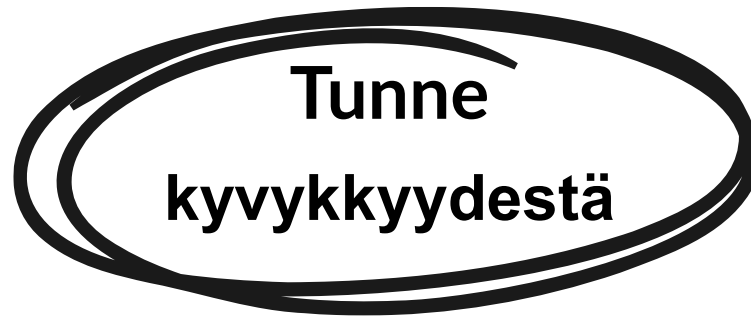
Resilienssi

Pystyn jatkamaan pyrkimyksiäni vastoinkäymisistä huolimatta.

Optimismi

Uskon siihen, että tulen menestymään nyt ja tulevaisuudessa.

Psykologiset perustarpeet

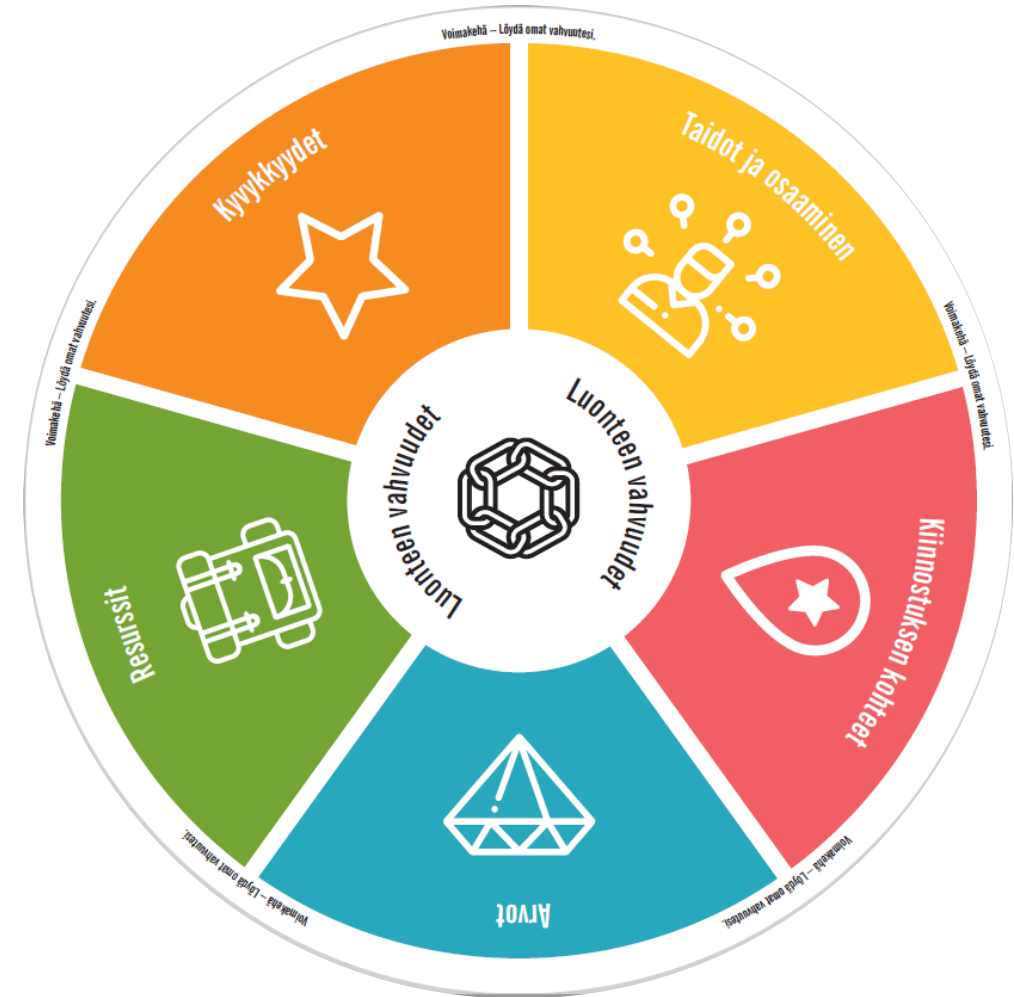
Deci & Ryan (2012)

➔ Lotta Uusitalo: “Kun psykologiset perustarpeet toteutuvat, psykologinen pääoma vahvistuu!”

- VOIMAKEHÄ -työskentely on aina autonomista
- Omien vahvuuksien tunnistaminen lisää tunnetta kyvykkyydestä
- VOIMAKEHÄ -ohjausta voidaan toteuttaa ryhmissä, jolloin työskentely vahvistaa yhteisöllisyyttä

Laaja vahvuusnäkemys, voimakehä

- Vahvuuksia on kuutta erilaista lajia (Niemi, 2018)
- Vahvuuden lajeilla on omat määritelmänsä ja ominaisuutensa
- Vahvuuden lajit ovat yhteydessä toisiinsa
- Kun ihminen voi hyödyntää vahvuuksiaan laaja-alaisesti, toimii hän ”voimavyöhykkeellä” (*power zone*), joka on optimaalinen **hyvinvoinnin, motivaation ja toimintakyvyn vyöhyke** (Mayerson, 2015)

Laaja vahvuusnäkemys (VOIMAKEHÄ®)

Luontevahvuudet

- Ydinvahvuudet heijastavat identiteettiämme ja arvojamme
- Kehitettäviä (hyvän luonteen kehittäminen)

Kyvykkyydet (*talents*)

- Synnynnäisiä, vahvasti perinnöllisiä
- Melko pysyviä läpi elämänkaaren
- Tilannekohtaiset vahvuudet

Osaaminen ja taidot (*skills*)

- Opittavia ja kehitettäviä
- Yleiset työelämätaidot, ammatillinen osaaminen, erityisosaaminen

Kiinnostukset

- Suuntaavat vahvuuksien käyttöä
- Motivoivat

Resurssit

- Ainoa vahvuuksien laji, joka voi olla myös ulkoinen
- Mahdollistavat vahvuuksien käyttöä ja valintoja

Arvot

- Luovat merkityksellisyyttä
- Ohjaavat valintoja

Vahvuuksien tunnistaminen on yhteydessä

- Minäpystyvyyteen, itsetuntoon ja itsensä hyväksymiseen
- Positiiviseen psykologiseen pääomaan
- Oppimiseen ja menestymiseen
- Luovuuteen ja sitoutumiseen
- Suorituskyvyn paranemiseen, työn tuottavuuteen ja asiakasuskollisuuteen

Govindji & Linley 2007; Minhas 2010; Linley, Willars & Biswas-Diener 2010; Vuorinen, Hietajärvi & Uusitalo 2019; Wenström 2020; Katajisto 2023

Voimakehätöskentelyn muodot

Yksilöohjaus

Voimakehäohjaus
Voimakehäprofilointi™

**Yksilövalmennus-
tai yksilöohjausprosessi**

Yhdellä
kertaan

Prosessina

VOIMAKEHÄ®-työpajat
Toimintapistetyöskentely

Ryhmävalmennusprosessi
esim. Kehity vahvuuksilla™

Ryhmänohjaus

VOIMAKEHÄ®-työskentelyn hyötyjä

- Laaja vahvuusnäkemys on hyvin kokonaisvaltainen näkemys, jossa huomioidaan ohjattavan vahvuudet kuudella eri osa-alueella, vastaa hyvin holistiseen ohjausnäkemykseen
- Laajan vahvuusnäkemysten taustalla humanistinen ihmiskäsitys: luotetaan ohjattavaan aktiivisena toimijana, joka kykenee itse tunnistamaan omia vahvuuksiaan (vaikka tarvitseekin tähän myös tukea)
- Luo myönteistä vuorovaikutussuhdetta
- Tukee yhteisöllisyyttä ja ryhmässä toimimista: vahvuuspalautteen antaminen toisille
- Laaja vahvuusnäkemys sisältää toivon näkökulman, monia vahvuuksia voi tietoisesti lähteä vahvistamaan, hankkimaan ja ottamaan käyttöön
- Voimakehä ei mittaa, testaa, luokittele, arvioi tai arvostelee
- VOIMAKEHÄ-työskentely vahvistaa ohjattavan työelämätaitoja ja työskentelyn tuloksia voi hyödyntää erinomaisesti esimerkiksi työhaussa.
- Konkreettinen työkalu jatko-opinto- ja urasuunnittelun tueksi
- VOIMAKEHÄ-työskentely antaa lapsille ja nuorille sanoja omien vahvuuksien tunnistamiseen ja aikuisille vahvuuspalautteen antamiseen

**Heti luokkaan astuessa tulee
turvallinen ja hyväksytyt olo.
- 7. luokkalainen nuori-**

VOIMAKEHÄ® -POLKU JÄÄLIN KOULUSSA

KAIKILLE

Kaikilla yläkoulun vuosiluokilla tehdään säännöllisesti laajan vahvuusnäkemysn mukaisia harjoitteita → vahvuuden lajeihin tutustuminen, sanasto tutuksi, tietojen syventäminen

TARPEEN MUKAAN

Tarvittaessa nuori voi osallistua vahvuusperustaisiin ryhmäohjauksiin, kuten Kehity opiskelijana-valmennukseen

YKSILÖLLISESTI

Vahvuusperustainen työskentelyote yksilöohjauksissa

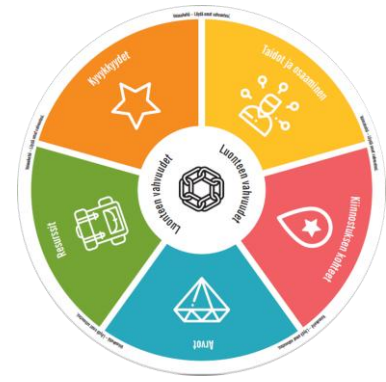
- VOIMAKEHÄ® -ohjaus
- VOIMAKEHÄ® -goalng
- VOIMAKEHÄ® -ohjauskartta

Voimakehä® -polku Jäälin koululla

	7. luokka	8. luokka	9. luokka
Luonteen- vahvuudet	Luonteenvahvuus-kortit, vahvuuksien kuvaaminen	VIA-kartoitus	Vahvuussilmälasit, Niemiecin luonteenvahvuusharjoituksia
Taidot ja osaaminen	Kykypiiri	- Asioita, joita tykkään tehdä-harjoitus ryhmissä - Innostun ja osaan -harjoitus TET-jakson yhteydessä - TOP5 työelämätaidoni	- Mind map harrastuksista ja vapaa-ajalla hankitusta osaamisesta - Innostun ja osaan harjoitus koulutyön tarkastelussa
Kyvykkyudet	Kykypiiri, temperamenttitoteemit	- Minkälaista kyvykkyyttä sinulla on –harjoitus -Sarjakuva- tai satuhahmot, kyvykkyudet legohahmoilla	Tunnista kyvykkyyyksiä (korteilla)
Kiinnostuksen kohteet	Kuvakollaasi innostusta ja iloa tuottavista asioista	- Aarrekartta-työskentely - Asioita, joita tykkään tehdä -harjoitus ryhmissä - AVO-testi	Kiinnostuksen kohteet ja kutsumuskartta, Kiinnostuksen laarit
Arvot	Kuvakollaasi innostusta ja iloa tuottavista asioista	- Aarrekartta-työskentely - Arvokäsi/ arvopeli/ arvojen matkalaukku - Ammattien arvostus ja omat arvot - Mitä työtä en tekisi, mikä työssä tärkeää	- Työn ominaisuudet –pyramidi - Toivottu tulevaisuus
Resurssit	- Koulun ohjaus- ja neuvontapalveluihin tutustuminen - Resurssireppu-harjoitus	- Tunnista resurssisi (portaalista), voimavaravaaka	Voimavaroja tuovat ja kuluttavat asiat - nelikenttäharjoitus

Voimakehän hyödyntäminen oppilaanohjauksen tehostamisen osa-alueilla

URAVALINTATAIDOT:

- **Jatko-opintosuunnitelman ja uravalintavalmiuksien lähestyminen vahvuuksien kautta**
- VOIMAKEHÄ® -ohjaus
- Arvotyöskentely
- Kiinnostuksien kartoittaminen
- Taidot ja osaaminen
- Jatko-opinnoissa tarvittavien resurssien pohtiminen
- Temperamentin vaikutus valintatilanteissa
- Luonteenvahvuudet haastavassa tilanteessa

OPPIMAAN OPPIMINEN:

- **KEHITY OPISKELIJANA™ -materiaalit: omien vahvuuksien hyödyntäminen opiskelussa**
- **Myönteinen tavoitteen asettelu**
- **Jonkin tietyn vahvuuden lajin tarkastelu**
- Resurssit
- Taidot ja osaaminen
- Luonteenvahvuudet

TOIMIJUUS

- **Myönteinen tavoitteen asettelu**
- **Jonkin tietyn vahvuuden lajin hyödyntäminen**
- Resurssit
- Arvot

CASE-ESIMERKKI: Resurssien huomioiminen jatko-opintojen suunnittelussa

Päättöluokkalainen nuori, joka koki koulunkäynnin hyvin kuormittavaksi:

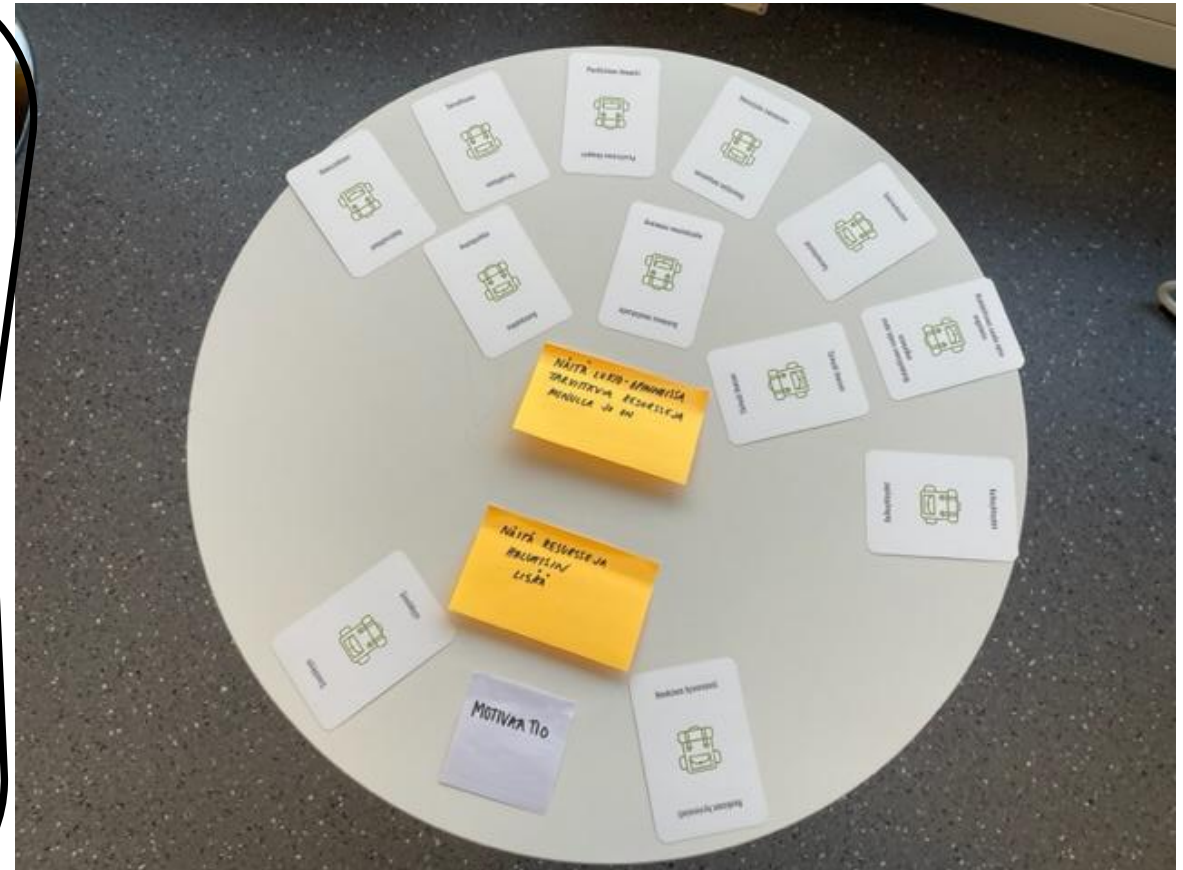
Kokemus kuormittuneisuudesta vaikutti nuoren jatko-opintojen suunnitteluun:

Lukio-opinnot kiinnostivat, mutta uskaltaisiko hakea lukioon?

Pohdimme nuoren resursseja VOIMAKEHÄ® -rressikkorttien avulla
→ Mitä lukio-opinnoissa tarvittavia resursseja nuorella jo oli ja mitä hän haluaisi hankkia lisää?

- Ihmissuhteet
- Turvallisuus
- Asuinpaikka
- Positiivinen ilmapiiri
- Avoimuus muutokselle
- Tukiverkostot
- Tärkeät ihmiset
- Kulkuyhteydet
- Mahdollisuus saada apua ongelmiin
- Yhteistyön tekeminen
- Sinnikkyys
- Motivaatio
- Henkinen hyvinvointi

Nuori hakeutui opiskelemaan lukioon ja suoritti lukion 3,5 vuodessa.

©Meri Hirvonen

Voimakehän tarjoamia työvälineitä tehostettuun ohjaukseen:

- **Henkilökohtainen ohjaus**

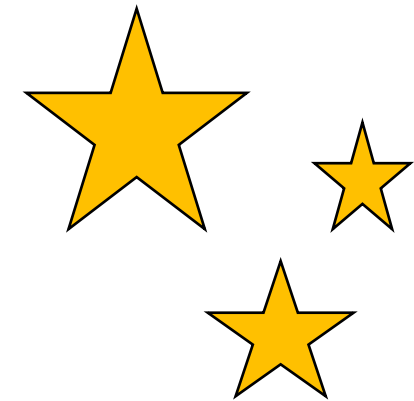
- VOIMAKEHÄ® -ohjaus
- Jonkin tietyn vahvuuden lajin hyödyntäminen
- VOIMAKEHÄ® -goaling
- VOIMAKEHÄ® -ohjauskartta

- **Ryhmäohjaus**

- VOIMAKEHÄ® -työskentely ryhmässä
- Jonkin tietyn vahvuuden lajin hyödyntäminen
- Kehity vahvuuksilla™ (vahvuuksien tunnistaminen, itseluottamus)
- Kehity opiskelijana™

- **Työelämään tutustuminen**

- Innostun ja osaan –nelikenttä TET-jakson purkamisessa
- Yleiset työelämätaidot (taidot ja osaaminen)
- Myönteinen tavoitteen asettelu

Kehity opiskelijana™

- Pienryhmävalmennuskonsepti, joka on kehitetty vahvistamaan opiskelijoiden motivaatiota ja opiskelutaitoja.
- Taustalla uusin tutkimustieto motivaatiosta; myönteisen ilmapiirin ja tunteiden merkitystä oppimiseen sekä osaamisidentiteetin ja positiivisen psykologisen pääoman vahvistamisesta
- Valmennussapluuna soveltuu toteutettavaksi yläkoulusta alkaen tai ryhmänohjauksessa.
- **Kehity opiskelijana™ -valmennuksessa on yhteensä kahdeksan valmennuskertaa, joiden teemoina ovat:**
 1. Johdantokerta, omien opiskelutaipumusten tutkiminen
 2. Motivaatio
 3. Keskittyminen
 4. Ajankäyttö ja suunnittelu
 5. Muisti ja opiskelutekniikat
 6. Stressi, paineet ja jaksaminen
 7. Epäonnistuminen, itsemyötätunto ja haitalliset ajatukset
 8. Päätöskerta, aiempien ohjauskertojen kokoaminen yhteen

Koulutukseen sisältyy ohjaajan materiaali, esiteysmateriaali opiskelijoille sekä tulostettava/monistettava 70-sivuinen Kehity opiskelijana™ -työkirja opiskelijoiden käyttöön.

- <https://voimakeha.info/taydennyskoulutus.html>

Kun etsit hyvää toisista,
löydät parhaat puolet itsestäsi

Martin Walsh

VOIMAKEHÄ® -lisenssivalmennukset

VOIMAKEHÄ®-lisenssivalmennus + Kehity vahvuuksilla -konsepti

Webinaarit joka toinen perjantai klo 8.30–11.00

Webinaarikerrat:

16.1., 20.1., 13.2., 27.2., 13.3., 27.3., 10.4., 24.4.2026

Kouluttaja: KT, FM, ammatillinen erityisopettaja Sanna Wenström

Avoin VOIMAKEHÄ®-lisenssivalmennus verkkototeutuksena

Webinaarikerrat:

Klo 12-15 ke 1.4.2026, to 9.4.2026, ke 15.4.2026, to 23.4.2026

Kouluttajat: Kouluttajat: väitöskirjatutkijat YTM, AmO Laura Paaso ja KM Meri Hirvonen

Kouluttaudu lisenssivalmentajaksi milloin haluat! VOIMAKEHÄ®-EXPRESS-verkkovalmennus